mer ud for en arbejdsulykke, herunder en ulykke på vej til eller fra arbejde, er den sociale institution i denne sidstnævnte stat i sin egenskab af institution på det sted, hvor arbejdstageren befinder sig, i medfør af artikel 29, stk. 1 i forordning nr. 3 i påkommende tilfælde kun forpligtet til, for den i vedkommende stat kompetente institutions regning, at yde den naturalhjælp, der følger af dens egen nationale lovgivning.

I sag 8/75

angående en anmodning, som i medfør af EØF-traktatens artikel 177 er indgivet til Domstolen af Cour de Cassation i Frankrig, Chambre sociale, for i den sag, som verserer for nævnte ret mellem

CAISSE PRIMAIRE D'ASSURANCE MALADIE DE SÉLESTAT

og

ASSOCIATION DU FOOT-BALL CLUB D'ANDLAU

at opnå en præjuciciel afgørelse vedrørende fortolkningen af visse bestemmelser i Rådets forordninger nr. 3 og 4, som angår spørgsmålet om hvilken lovgivning, der skal finde anvendelse,

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: præsidenten R. Lecourt, afdelingsformændene J. Mertens de Wilmars og Mackenzie Stuart, dommerne A. M. Donner, R. Monaco (referererende), P. Pescatore, H. Kutscher, M. Sørensen og A. O'Keeffe,

generaladvokat: J.-P. Warner
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

Forelæggelseskendelsen og de i henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen afgivne indlæg kan sammenfattes således:

I — De faktiske omstændigheder og skriftvekslingen

1. L'Association du Foot-Ball Club d'Andlau — Andlau er en kommune i departementet Nedre Rhin (herefter kaldet »Klubben«) henvendte sig til et orkester på fem musikere af tysk nationalitet med bopæl i Forbundsrepublikken Tyskland for at skaffe musik til tre baller, som klubben havde arrangeret den 14. februar, den 11. april og den 17. maj 1970. Den musiker, der stod for orkestret, var tilmeldt »Kaufmännische Krankenkasse Halle«, en godkendt fri sygekasse i Freiburg.

Caisse Primaire d'Assurance Maladie de Sélestat (i det følgende; kaldet »Sygekassen«), der mente at de pågældende tyske musikere burde være underkastet den almindelige franske ordning, som foreskriver en pligt for udøvende kunstnere til at tilmelde sig en social forsikring uanset deres nationalitet, anlagde sag til opkrævning af arbejdsgiverens bidrag, og der blev udstedt tre betalingspålæg, som Association rejste indsigelse imod.

Ved beslutning af 15. november 1972 annullerede Commission de Première Instance du Contieux de la Sécurité Sociale i Nedre Rhin disse betalingspålæg med den begrundelse, at musikerne ikke var undergivet den franske lovgivning i medfør af artikel 13, litra c, 1. afsnit i Rådets forordning nr. 3 om social tryghed for vandrende arbejdstagere og artikel 11, stk. 2 i forordning nr. 4. I disse bestemmelser hedder det:

Artikel 13, litra c, 1. afsnit i forordning nr. 3

»Les travailleurs salariés ou assimilés, autres que ceux visés à l'alinéa (b), qui exercent normalement leur activité sur le territoire de plusieurs États membres, sont soumis à la législation de celui de ces Etats sur le territoire duquel ils ont leur résidence«.[1]

1 — »Andre lønmodtagere eller dermed ligestillede personer end dem, der er omhandlet under litra b, er, når de normalt er beskæftiget på flere medlemsstaters territorium, undergivet lovgivningen i den af medlemsstaterne, på hvis territorium de har bopæl«.

Artikel 11, stk. 2 i forordning nr. 4

»Lorsque la législation allemande est applicable, en vertu de l'article 13 alinéa (b) ou (c) du règlement, à un travailleur dont l'employeur ne se trouve pas sur le territoire de la République fédérale d'Allemagne, ladite législation doit être appliquée comme si ce travailleur était au lieu de sa résidence.«[1]

Sygekassen appellerede denne afgørelse, og anførte navnlig, at den ikke tog hensyn til 2. afsnit i artikel 13, litra c i forordning nr. 3, der lyder:

»S'ils ne résident sur le territoire d'aucun des États membres où ils exercent leur acitivité, ils sont soumis à la législation de l'État membre sur le territoire duquel se trouve l'employeur ou les employeurs ou bien le siège de l'entreprise ou des entreprises qui les occupent. Si ces travailleurs résident sur le territoire d'un État membre où ils n'exercent aucune activité relèvent de plusieurs employeurs se trouvant sur le territoire de différents États membres ou de plusieurs entreprises ayant leur siège sur le territoire de différents États membres, ils sont soumis à la législation de l'État membre sur le territoire duquel ils résident«.[2]

Sygekassen fastholder i øvrigt, at den nævnte beslutning ikke tager hensyn til, at prisen for tjenesteydelsen blev delt ligeligt mellem alle musikerne, og at det udtrykkeligt var bestridt, at lederen af orkestret var næringsdrivende.

1 — »Når den tyske lovgivning i medfør af artikel 13, litra b eller c i forordningen er anvendelig på en arbejdstager, hvis arbejdsgiver ikke befinder sig på Forbundesrepublikken Tysklands territorium, skal denne lovgivning finde anvendelse, som om arbejdstageren var beskæftiget på det sted, hvor han har bopæl«.

2 — Hvis de ikke har bopæl på nogen af de medlemsstaters territorium, hvor de er beskæftiget, er de undergivet lovgivningen på territoriet i den medlemsstat, hvor arbejdsgiveren eller arbejdsgiverne befinder sig, eller hvor virksomheden eller virksomhederne har hjemsted. Hvis disse arbejdstagere, der har bopæl på territoriet i en medlemsstat, hvor de ikke er beskæftiget, har flere arbejdsgivere på flere medlemsstaters territorier eller arbejder for flere virksomheder, der har hjemsted på flere medlemsstaters territorier, er de undergivet lovgivningen i den medlemsstat, på hvis territorium de har bopæl«.

Cour de Cassation, der behandlede appellen, mente, at der i det foreliggende tilfælde var rejst et problem om fortolkning af fællesskabsretten, og besluttede ved kendelse af 4. december 1974, som er kommet frem til Domstolen den 29. januar 1975, at udsætte dommen og forelægge Domstolen følgende spørgsmål:

»— Om den tyske lovgivning om social sikring omfatter en tysk musiker med bopæl i Tyskland uden hensyn til, om han i Forbundsrepublikken Tyskland er tilknyttet en institution for social sikring enten som arbejdstager eller som selvstændig erhvervsdrivende, der lejlighedsvis har beskæftigelse i Frankrig som optrædende, hvilket normalt medfører, at han falder ind under den franske socialsikringsordning for lønnede arbejdstagere og dermed ligestillede personer;

— i bekræftende fald, om anvendelsen af fællesskabsforordningerne medfører, at den franske arbejdstager fritages for sine pligtige bidrag til de franske institutioner for social sikring ved ansættelse af optrædende i Frankrig, og at han stilles gunstigere ved at ansætte tyske musikere i stedet for franske musikere;

— om de franske socialsikringsorganer ikke er forpligtet til at udbetale ydelser til tyske musikere i tilfælde af en arbejdsulykke eller en ulykke på vej til eller fra arbejdet i Frankrig.«

Følgende har indgivet skriftlige indlæg i henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende EØF-Domstolens statut: Caisse Primaire d'Assurances Maladie de Sélestat, repræsenteret af Claude Peignot, advokat ved Conseil d'État (den øverste franske domstol i administrative sager) og ved Cour de Cassation, Association du Foot-Ball Club d'Andlau, repræsenteret af Jean Guillaume Nicolas, advokat ved Conseil d'État og ved Cour de Cassation, samt Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, repræsenteret af sin juridiske rådgiver, Marie-José Jonczy, som befuldmægtiget.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Skriftlige indlæg indgivet i henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for Domstolen

A — Indlæg fra sygekassen

Sygekassen har henvist til § L 242-I i Code français de la sécurité sociale:

»udøvende kunstnere er, uanset deres nationalitet, pligtige til at tilmelde sig en social forsikring... bestemmelserne i § 29, litra s og litra t i første bog af Code du Travail finder her anvendelse.

De arbejdsgiverforpligtelser over for udøvende kunstnere, der er omtalt i det foregående stykke, påhviler de foretagender, institutioner, administrationsgrene, sammenslutninger, organisationer eller personer, der beskæftiger de pågældende, også midlertidigt.«

§ 29, litra s i første bog af Code du Travail indeholder en formodning om, at aftalen om et engagement med en kunstner eller en musiker indebærer en tjenestekontrakt, en formodning, der kun kan afkræftes gennem bevis for, at den pågældende er næringsdrivende. Sygekassen er af den opfattelse, at der i henhold til disse bestemmelser består en tjenestekontrakt mellem fodboldklubben og medlemmerne af det tyske orkester, og at klubben følgelig er forpligtet til at betale kontingentet for dem. Det modsatte synspunkt, der fremføres af Commission de Première Instance, ville indebære en klar overtrædelse af forordning nr. 3 og forordning nr. 4. Disse forordninger må være blevet indført for at gøre det muligt for lønmodtagere, der arbejder successivt i forskellige medlemsstater, ved aktualiseringen og beregningen af de ydelser, som de har ret til, at sammenlægge de perioder, hvor de har været tilknyttet nævnte

staters sociale ordninger. Man kan ikke på basis af artikel 13, litra c i forordning nr. 3 og artikel 11, stk. 2 i forordning nr. 4 forsvare, at den franske arbejdsgiver ikke skulle være forpligtet til at betale kontingent, når han beskæftiger udenlandske arbejdere, der har bopæl på fransk territorium: disse bestemmelser fastslår, at det er lovgivningen i bopælsstaten, der afgør, hvilke rettigheder der gælder. Den opfattelse, som Commission de Première Instance har gjort gældende, ville kun være begrundet, hvis orkesterlederen var arrangør og næringsdrivende og som arbejdsgiver tilmeldt en tysk socialsikringsinstitution, hvortil han betalte kontingent for sine musikere.

Sygekassen er derfor af den opfattelse, at det spørgsmål, som dommeren har stillet i forelæggelseskendelsen, »kun kan besvares positivt, såfremt orkesterlederen og hans musikere er tilmeldt en tysk sygekasse som arbejdsgiver, uafhængige arbejdere eller lønmodtagere«. Svaret på det andet og det tredje spørgsmål afhænger af, hvilket svar man giver på det første.

B — Klubbens indlæg

Klubben er af den opfattelse, at eftersom fællesskabsforordningerne er direkte anvendelige i medlemsstaterne og går forud for den interne ret, må en eventuel konflikt mellem de pågældende forordninger og de nationale regler løses ved, at disse sidste ikke bringes i anvendelse. Efter at have henvist til indholdet af artikel 13, litra c i forordning nr. 3 bemærker klubben, at denne bestemmelse, gennem ordene »gældende lovgivning«, klart viser, at dens anvendelsesområde ikke er begrænset til »ydelser«, men at den også tager sigte på kontingenterne. Eftersom

— de pågældende musikere på grund af deres nationalitet er undergivet fællesskabsretten og har bopæl i Forbundsrepublikken Tyskland,
— den kompetente sociale institution i medfør af artikel 11, stk. 2 i forordning nr. 4, som følge af hvilken arbejdstageren formodes at være beskæftiget på stedet for sin bopæl, er »Kaufmännische Krankenkasse Halle« i Forbundsrepublikken,

er anvendelsen af den franske socialsikringslovgivning udelukket ved fællesskabsretten.

Klubben konkluderer med følgende forslag til svar på de stillede spørgsmål:

»1. — den tyske lovgivning om social sikring omfatter en tysk musiker med bopæl i Tyskland, som i Forbundsrepublikken Tyskland er tilknyttet en institution for social sikring enten som arbejdstager eller som selvstændig erhversdrivende, og som lejlighedsvis har beskræftigelse i Frankrig som optrædende, hvilket normalt medfører, at han falder ind under den franske socialsikringsordning for lønnede arbejdstagere og dermed ligestillede personer;
2. — anvendelsen af fællesskabsforordningerne medfører normalt, at den franske arbejdsgiver fritages for sine pligtige bidrag til de franske institutioner for social sikring ved ansættelsen af optrædende i Frankrig;
3. — de franske socialsikringsorganer er i tilfælde af en arbejdsulykke eller en ulykke på vej til eller fra arbejde i Frankrig ikke forpligtet til at udbetale ydelser til de tyske musikere.«

C — EØF-Kommissionens indlæg

Efter Kommissionens opfattelse er den bestemmelse i fællesskabsretten, som Cour de Cassation ønsker en fortolkning af, især artikel 13, stk. 1, litra c i forordning nr. 3. Artikel 11, stk. 2 i Rådets forordning nr. 4 giver ikke noget bidrag til afgørelsen af, hvilken national lovgivning der skal bringes i anvendelse, men forudsætter, at dette allerede er afgjort i medfør af artikel 13, stk. 1, litra b eller c. Derfor bør de stillede spørgsmål læses således:

»1. Skal artikel 13, stk. 1, litra c i Rådets forordning nr. 3 vedrørende van-

drende arbejdstageres sociale sikring, i henseende til spørgsmålet om hvilken lovgivning der skal bringes i anvendelse, fortolkes således, at socialsikringslovgivningen i den medlemsstat, på hvis territorium en arbejdstager har sin bopæl, omfatter denne, uden hensyn til om han i nævnte stat er tilknyttet en institution for socialsikring i hans egenskab af arbejdstager eller som selvstændig erhvervsdrivende, når han lejlighedsvis har beskæftigelse på en anden medlemsstats territorium, hvilket normalt medfører, at han falder ind under denne sidstnævnte stats socialsikringsordning for lønnende arbejdstagere og dermed ligestillede personer?

2. Tager udtrykket »omfattet af lovgivningen« i artikel 13, stk. 1, litra c i forordning nr. 3 ikke blot sigte på retten til ydelserne, men også på betingelserne for aktualisering af retten til ydelserne, herunder kontingenterne?
3. Medfører anvendelsen af artikel 13, stk. 1, litra c, at socialsikringsorganerne i det land, hvor den pågældende er beskæftiget men ikke har bopæl, bliver forpligtet i tilfælde af, at der indtræffer en arbejdsulykke eller en ulykke på vej til eller fra arbejde på territoriet i det land, hvor den pågældende er beskæftiget?«

Kommissionen har om hvert enkelt spørgsmål anført følgende:

a) Om det første spørgsmål

Det må være en følge af bestemmelserne i artiklerne 12—15 i forordning nr. 3, navnlig artikel 12, at kriteriet for tilknytning til en socialsikringslovgivning i almindelighed er det sted, hvor arbejderne er beskæftiget, uafhængigt af bopælsstedet eller af det sted, hvor den arbejdsgiver eller den virksomhed, som beskæftiger den pågældende, har hjemme. Imidlertid indeholder artikel 13, stk. 1 en række undtagelser fra dette princip for de tilfælde, hvor det på grund af arten af arbejderens beskæftigelse eller virksomhedens situation forekommer uberettiget eller umuligt at anvende et sådant princip, navnlig i det tilfælde hvor arbejderen er beskæftiget på flere medlemsstaters territorium. Det er så enten arbejderens bopælssted eller det sted, hvor arbejdstageren eller foretagendet har hjemme, der er kriterium for, hvilken lovgivning der skal finde anvendelse.

Det forhold, at disse musikere samtidig er beskæftiget i Tyskland, er i det foreliggende tilfælde den afgørende omstændighed, som kan føre til at udelukke anvendelsen af artikel 12, og som i henseende til den del af deres beskæftigelse, som udøves i Frankrig, kan bringe dem ind under artikel 13, stk. 1, litra c (første afsnit).

Imidlertid er forudsætningen for anvendelsen af artikel 13, stk. 1, litra c, at den forsikrede:

— er »lønmodtager eller hermed ligestillet person«,
— »overvejende« er beskæftiget på flere medlemsstaters territorium.

Da forordning nr. 3 i henseende til den første kun kan anvendes over for lønmodtagere eller hermed ligestillede personer, følger det heraf, at dens materielle anvendelsesområde er begrænset til lovgivninger, der omfatter lønmodtagere eller hermed ligestillede personer. Derfor kan de pågældende musikere, i henseende til den del af deres beskæftigelse, som de udøver i Frankrig, kun gøre gældende, at den tyske lovgivning skal anvendes, såfremt de i Tyskland er undergivet en lovgivning, der omfatter lønmodtagere eller hermed ligestillede personer. Selv om det klart fremgår af de faktiske omstændigheder, at orkesterlederen er tilmeldt en fri tysk sygekasse, så gør dette forhold det ikke muligt at bestemme de pågældendes stilling i den tyske socialsikringslovgivning.

Hvis den anden betingelse ikke er opfyldt i det foreliggende tilfælde, er det bestemmelserne i artikel 13, stk. 1, litra a der skal anvendes, og denne kræver bl.a., at den arbejder, der midlertidigt er knyt-

tet til territoriet i en anden medlemsstat, er beskæftiget på det pågældende sted for den virksomheds eller arbejdsgivers regning, som han normalt hæver sin løn hos. Det betyder i det foreliggende tilfælde, at de pågældende musikere, eftersom deres beskæftigelse i Frankrig var lejlighedsvis, kun kunne være undergivet den tyske lovgivning, såfremt nævnte beskæftigelse blev udøvet hos en arbejdsgiver, der havde hjemsted i Tyskland. Selv om det antages, at orkesterlederen i dette tilfælde er arbejdsgiver, så kan den omstændighed, at den pågældende musiker falder ind under artikel 13, stk. 1, litra a, imidlertid ikke medføre, at orkesterlederen selv ikke skulle være omfattet af den almindelige franske ordning.

b) Om det andet spørgsmål

Den fortolkning, som sygekassen har givet, har ingen juridisk støtte hverken i de forskellige bestemmelser i Afsnit II i forordning nr. 3 eller i andre bestemmelser i samme forordning. Udtrykket »lovgivning« er defineret i artikel 1, litra b, og der er ikke heri angivet nogen begrænsning. Den nævnte fortolkning er i øvrigt i strid ikke blot med indholdet af artikel 8, men også med meningen i artikel 51 i forordning nr. 3 og de generelle synspunkter, der ligger bag denne forordning.

Hvis det forudsættes, at de pågældende musikere er omfattet af den tyske lovgivning i medfør af artikel 13, stk. 1, litra c, så følger det heraf, at klubben i sin egenskab af arbejdsgiver er forpligtet til at betale kontingent i medfør af den tyske lovgivning.

c) Om det tredje spørgsmål

Svaret på spørgsmålet angående arbejdsudlykker findes i artikel 29 i forordning nr. 3, navnlig stk. 1 og 7, hvoraf det fremgår, at de tyske musikere, der er undergivet den tyske lovgivning, i tilfælde af en arbejdsulykke i Frankrig, »for den tyske institutions regning« er berettiget til naturalydelser i medfør af den franske lovgivning, og pengeydelser i medfør af den tyske lovgivning.

Hvad angår ulykker på vej til eller fra arbejde, følger det navnlig af Domstolens praksis, at arbejderen i medfør af artikel 12 i forordning nr. 3 fortsat er omfattet af lovgivningen i beskæftigelseslandet, dvs. lovgivningen i den kompetente stat. Dette generelle princip, der er udtrykt i artikel 12, bør ligeledes anvendes på tilfælde, hvor sociallovgivningen bestemmes i medfør af artikel 13: sondringen mellem rejsens to dele, hvor den i henhold til forordningerne gældende lovgivning ikke er beskæftigelseslandets, er faktisk i lige så høj grad stridende mod ånden i forordning nr. 3. Det følger heraf, at den tyske lovgivning må være anvendelig på ulykkestilfælde på vej til eller fra arbejde i Frankrig, når arbejderen i medfør af fællesskabsforordningerne er omfattet af denne lovgivning.

På grundlag af disse bemærkninger foreslår Kommissionen at svare følgende på de stillede spørgsmål:

»1. Lovgivningen om social sikring i en medlemsstat, på hvis territorium en arbejder har bopæl, finder i medfør af artikel 13, stk. 1, litra c, første afsnit i forordning nr. 3, når den pågældende også er beskæftiget på territoriet i en anden medlemsstat end den, hvor han har sin bopæl, kun anvendelse på ham, hvis han anses for lønmodtager eller hermed ligestillet person i bopælsstaten, og hvis han almindeligvis og ikke lejlighedsvis er beskæftiget på territoriet i den anden medlemsstat.

2. Udtrykket »omfattet af lovgivningen« i artikel 13, stk. 1, litra c, første afsnit i forordning nr. 3 indebærer ikke blot retten til ydelser i henhold til den pågældende medlemsstats lovgivning men også alle de forpligtelser, som denne lovgivning om social sikring under de samme betingelser pålægger denne stats borgere.

3. En lønnet arbejdstager eller hermed ligestillet person, der i medfør ar artikel 13, stk. 1, litra c, første afsnit i forordning nr. 3 er omfattet af en medlemsstats lovgivning, og som er offer for en arbejdsulykke på en anden medlemsstats territorium, hvor han delvist er beskæftiget, har, i henhold til artikel 29, stk. 1 og 7 i forordning nr. 3, for den i den førstnævnte stat kompetente institutions regning, ret til naturalydelser i henhold til lovgivningen i den anden stat og til pengeydelser i henhold til den lovgivning, som den kompetente institution bringer i anvendelse. En ulykke, der sker på vej til eller fra arbejde på territoriet for en anden medlemsstat end den kompetente stat, betragtes som værende sket på den kompetente stats territorium.«

III — Den mundtlige forhandling

I retsmødet den 15. maj 1975 har Caisse Primaire d'Assurance Maladie de Sélestat og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber afgivet mundtlige indlæg.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 10. juni 1975.

Præmisser

1 I forelæggelseskendelsen af 4. december 1974, der er indgået til Domstolens justitskontor den 29. januar 1975, har Cour de Cassation i Frankrig i medfør af artikel 177 i EØF-traktaten stillet en række spørgsmål vedrørende fortolkningen af visse bestemmelser i Rådets forordning nr. 3 om social sikring af vandrende arbejdstagere og i forordning nr. 4, der indeholder regler til gennemførelse af forordning nr. 3;

2 disse spørgsmål er blevet rejst under en retssag, som er indbragt for denne Domstol, og hvorunder der — i medfør af den almindelige franske ordning om social sikring — er fremsat krav om betaling af kontingenter til social sikring over for den franske arbejdsgiver — l'Association du Foot-Ball Club d'Andlau — for fem musikere af tysk nationalitet med bopæl i Forbundsrepublikken Tyskland, som i 1970 var beskæftiget i Frankrig i anledning af tre baller, der var arrangeret af l'Association du Foot-Ball Club d'Andlau.

Om det første spørgsmål

3 Det første spørgsmål går ud på, om den tyske lovgivning om social sikring omfatter en tysk musiker med bopæl i Tyskland uden hensyn til, om han i Forbundsrepublikken Tyskland er tilknyttet en institution for social sikring enten som arbejdstager eller som selvstændig erhvervsdrivende, der lejligheds-

vis er beskæftiget i Frankrig som optrædende, hvilket normalt medfører, at han falder ind under den franske socialsikringsordning for lønnede arbejdstagere og dermed ligestillede personer.

4 I artikel 12, stk. 1 i forordning nr. 3 hedder det: »Arbejdstagere og dermed ligestillede personer, der er beskæftiget på en anden medlemsstats territorium, er omfattet af denne stats lovgivning, selv om deres arbejdsgiver eller hovedsædet for den virksomhed, for hvilken de er beskæftiget, befinder sig på en anden medlemsstats territorium«; [1]

5 artikel 13, stk. 1 i samme forordning indeholder undtagelser fra dette princip, navnlig for de tilfælde, hvor det på grund af beliggenheden af virksomhedens eller arbejdsgiverens hjemsted forekommer umuligt eller uberettiget at henføre arbejderen til lovgivningen i den stat, hvor han midlertidigt er beskæftiget;

6 i artikel 13, litra c, 1. afsnit hedder det: »Lønnede arbejdstagere eller hermed ligestillede personer ... er, når de normalt er beskæftiget på flere medlemsstaters territorium, omfattet af lovgivningen i den af staterne, på hvis territorium de har bopæl«; [1]

7 denne bestemmelse har hovedsageligt til formål at undgå et sammenfald mellem flere nationale lovgivninger i det tilfælde, hvor en arbejder, der er tilsluttet den sociale sikringsordning i den medlemsstat, hvor han har bopæl, af arbejdsmæssige grunde midlertidigt rejser til andre medlemsstater uden i øvrigt at ændre sin bopæl;

8 for at denne bestemmelse skal kunne bringes i anvendelse, forudsættes det således, at arbejderen er tilknyttet en social sikringsinstitution i bopælsstaten;

9 såfremt dette ikke er tilfældet, bestemmes den lovgivning, der skal anvendes efter det generelle princip i artikel 12 i forordning nr. 3 i det omfang, arbejderen beskæftigelsesmæssigt opfylder de betingelser med hensyn til tilknytning, som er fastsat i beskæftigelseslandets lovgivning om social sikring;

1 — Oversættelse ved Domstolens sprogtjeneste.

10 henvisningen i artikel 13, stk. 1, litra c, 1. afsnit til arbejdere, som »normalt« er beskæftiget i flere medlemsstater, sigter i øvrigt ikke på at udelukke en arbejder, som uden at opfylde betingelserne i artikel 13, stk. 1, litra a, udøver en ikke sædvanlig men lejlighedsvis beskæftigelse i en anden medlemsstat end den, hvor han har sin bopæl, fra bestemmelsens anvendelsesområde;

11 af disse grunde bør svaret være, at en arbejder, der har bopæl i en medlemsstat og lejlighedsvis har beskæftigelse i en anden medlemsstat, i medfør af artikel 13, stk. 1, litra c, 1. afsnit i forordning nr. 3 er omfattet af lovgivningen i bopælsstaten, for så vidt som han i sin egenskab af lønnet arbejdstager eller hermed ligestillet person er tilknyttet den sociale sikringsordning i den pågældende stat, eller i mangel af en sådan tilknytning er undergivet sociallovgivningen i den medlemsstat, hvor han lejlighedsvis er beskæftiget.

Om det andet spørgsmål

12 Såfremt der svares bekræftende på det første spørgsmål, går det andet spørgsmål ud på, »om anvendelsen af fællesskabsforordningerne medfører, at den franske arbejdsgiver fritages for sine pligtige bidrag til de franske institutioner for social sikring ved ansættelse af optrædende i Frankrig, og at han stilles gunstigere ved at ansætte tyske musikere i stedet for franske musikere«.

13 Artikel 8 i forordning nr. 3 bestemmer, at »personer, der er bosat på en medlemsstats territorium, og som er omfattet af nærværende forordning, har de samme rettigheder og pligter i henhold til enhver anden medlemsstats lovgivning om social tryghed som den sidstnævnte medlemsstats egne statsborgere«;[1]

14 det følger af det svar, der er givet på det første spørgsmål, at de pågældende socialsikringsforhold er reguleret af lovgivningen i den stat, hvor arbejderen har bopæl, i det tilfælde hvor han er tilknyttet en institution for social sikring i denne stat;

15 forpligtelsen til at betale de kontingenter, der er fastsat i socialsikringslovgivningen, gælder altså også for den arbejdsgiver, der befinder sig i en anden medlemsstat, på hvis territorium arbejderen middlertidigt er beskæftiget;

1 – Det danske socialministeriums oversættelse af februar 1962.

16 for dette tilfælde er der i artikel 51 i samme forordning foreskrevet inddrivelse af skyldige bidrag til en institution i en af medlemsstaterne og fastsat almindelige betingelser for gennemførelsen af denne inddrivelse på beskæftigelsesstatens territorium;

17 det andet spørgsmål bør derfor besvares således, at arbejdsgiveren i en anden medlemsstat end den, hvis socialsikringslovgivning er anvendelig på arbejdstageren, er forpligtet til at betale bidrag i henhold til den lovgivning, der gælder for arbejdstageren, såfremt han er fritaget for betaling af bidrag til socialsikringsorganerne i sin egen stat.

Om det tredje spørgsmål

18 Det tredje spørgsmål går ud på, »om de franske socialsikringsorganer ikke er forpligtet til at udbetale ydelser til tyske musikere i tilfælde af en arbejdsulykke eller en ulykke på vej til eller fra arbejdet i Frankrig«.

19 I artikel 29 i forordning nr. 3 om »arbejdsulykker og erhvervssygdomme« bestemmes det i stk. 1, at »enhver arbejdstager eller dermed ligestillet person, der rammes af en arbejdsulykke ... har ret til, på en anden medlemsstats territorium end vedkommende stats, for vedkommende institutions regning at få sådan naturalhjælp, der ydes af institutionen på hans midlertidige opholdssted eller på hans bopælssted«;[1]

20 i medfør af stk. 6 i samme artikel giver den nævnte hjælp »de institutioner, der yder [den]..., ret til refusion ...«;[2]

21 hvad angår overførelsen af den pågældende hjælp præciserer stk. 7 i samme artikel i øvrigt, at den »ydes for vedkommende institutions regning og efter den for denne gældende lovgivning«;[2]

22 i tilfældet med en lønnet arbejdstager eller dermed ligestillet person, der er undergivet lovgivningen i den stat, hvor han har bopæl, og som lejlighedsvis er beskæftiget i en anden medlemsstat, betyder »vedkommende stat« i de

1 — Oversættelse ved Domstolens sprogtjeneste.

2 — Det danske socialministeriums oversættelse af februar 1962.

nævnte bestemmelsers forstand hans bopælsstat og »vedkommende sociale institution« er institutionen i samme stat;

23 der må følgelig svares, at såfremt en lønnet arbejdstager eller hermed ligestillet person, der er omfattet af lovgivningen i sin bopælsstat, og som lejlighedsvis er beskæftiget på en anden medlemsstats territorium, kommer ud for en arbejdsulykke, herunder en ulykke på vej til eller fra arbejde, er den sociale institution i denne sidstnævnte stat i sin egenskab af institution på det sted, hvor arbejdstageren befinder sig, i medfør af artikel 29, stk 1 i forordning nr. 3, i påkommende tilfælde kun forpligtet til, for den i den kompetente stats institutions regning, at yde den naturalhjælp, der følger af dens egen nationale lovgivning.

Vedrørende sagsomkostningerne

24 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har fremsat indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres;

25 da retsforhandlingerne i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser,

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, som Cour de Cassation de France har forelagt den ved kendelse af 4. december 1974, for ret:

1. **En arbejder, der har bopæl i en medlemsstat og lejlighedsvis har beskæftigelse i en anden medlemsstat, er i medfør af artikel 13, stk. 1, litra c, 1. afsnit i forordning nr. 3 omfattet af lovgivningen i bopælsstaten, for så vidt som han i sin egenskab af lønnet arbejdstager eller hermed ligestillet person er tilknyttet**

den sociale sikringsordning i denne stat. Såfremt han ikke er tilknyttet en sådan ordning, er han undergivet sociallovgivningen i den medlemsstat, hvor han lejlighedsvis er beskæftiget.

2. Såfremt en lønnet arbejdstager eller hermed ligestillet person, der er omfattet af lovgivningen i sin bopælsstat, og som lejlighedsvis er beskæftiget på en anden medlemsstats territorium, kommer ud for en arbejdsulykke, herunder en ulykke på vej til eller fra arbejde, er den sociale institution i denne sidstnævnte stat i sin egenskab af institution på det sted, hvor arbejderen befinder sig, i medfør af artikel 29, stk. 1 i forordning nr. 3 i påkommende tilfælde kun forpligtet til, for den i den kompetente stats institutions regning, at yde den naturalhjælp, der følger af dens egen nationale lovgivning.

Lecourt Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart Donner Monaco

Pescatore Kutscher Sørensen O'Keeffe

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg, den 24. juni 1975.

A. Van Houtte — Justitssekretær

R. Lecourt — Præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT J.-P. WARNER FREMSAT DEN 10. JUNI 1975 [1]

Høje Ret.

Denne sag fremkommer til Domstolen som en anmodning om en præjudiciel afgørelse fra den franske Cour de Cassation. Sagsøgeren er Caisse Primaire d'Assurance Maladie de Sélestat. Sagsøgte er Association du Foot-Ball Club d'Andlau.

Både Andlau og Sélestat ligger i Alsace i departementet Nedre Rhin.

I begyndelsen af 1970 afholdt sagsøgte tre baller, det første den 14. februar, det andet den 11. april og det tredje den 17. maj. For at skaffe musik til disse baller engagerede sagsøgte et femmands orkester, hvor alle musikerne var tyske statsborgere med bopæl i Forbundsrepublikken Tyskland. Orkestrets leder var Peter Schworer.

§ L. 242-1 i den franske Code de la Sécurité Sociale foreskriver, at der for alle ud-

1 — Oversat fra engelsk.